

ØYER KOMMUNE

Alkoholpolitisk handlingsplan

**Retningslinjer for tildeling/utøvelse av salgs- og
skjenkebevilling**

2024-2028

Vedtatt i kommunestyret 30.05.2024

1. INNLEDNING

Etter alkohollovens §1-7d er kommunen pålagt å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan som rulleres hvert fjerde år, senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. I 2004 la departementet til grunn at den alkoholpolitiske handlingsplanen skal være et sentralt instrument for å sikre helhetlig behandling av alkoholpolitiske spørsmål.

Det er anbefalt at de retningslinjene kommunene ønsker å legge til grunn for innvilgelse av salgs- og skjenkebevillinger tas inn i planen, og at denne ivaretar rusrelaterte folkehelseutfordringer. Lovgiver anbefaler således at kommunene utformer en plan, som ser på samfunnsmessige og individuelle skader av alkohol og andre rusmidler i et folkehelseperspektiv. Alkoholpolitisk handlingsplan tar utgangspunkt i kommunens ansvar etter alkoholloven.

Lovens formålsparagraf formulerer myndighetenes overordnede mål:

”Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer”.

Norge har videre forpliktet seg til WHO sitt mål om å redusere omfanget av skadelig alkoholbruk med 10 prosent innen 2025. Alkoholkonsum og tilgjengelighet henger tett sammen.

NASJONALE MÅL OG STRATEGIER

Regjeringen utformer rusmiddelpolitikk på nasjonalt nivå. Se Helsedirektoratets sider om Alkoholbruk;

<https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/sektorrapport-om-folkehelse/sunne-valg/alkoholbruk>

Hovedmål:

- Sikre reell brukerinnflytelse gjennom fritt behandlingsvalg, flere brukerstyrte løsninger og sterkere medvirkning ved utforming av tjenestetilbudet.
- Sikre at personer som står i fare for å utvikle et rusproblem skal fanges opp og hjelpes tidlig.
- Alle skal møte et tilgjengelig, variert og helhetlig tjenesteapparat.
- Alle skal ha en aktiv og meningsfylt tilværelse.
- Utvikle og øke bruken av alternative straffereaksjoner og straffegjennomføringsformer.

Anbefalte strategier er styrket forvaltning av alkoholloven lokalt, forebygging og tidlig innsats overfor personer med rusmiddelproblem.

Det er et mål og øke barn, unge og voksnes kunnskap om alkoholens skadevirkninger og effektive alkoholpolitiske tiltak.

OPPFØLGING AV RUSMIDDELSITUASJONEN

Det er viktig å følge med i befolkningens rusmiddelbruk, både ut fra et helsemessig og et sosialt perspektiv. En forutsetning for å kunne finne fram til riktige tiltak for å redusere rusmiddelbruk og påfølgende skadevirkninger, er å kunne beskrive rusmiddelsituasjonen med tanke på tilgjengelighet, forbruk og rusmiddelskader.

Folkehelseloven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte.

Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid. Bruk av rusmidler er blant de viktigste risikofaktorene for helsetap og tidlig død i befolkningen. Både bruk og misbruk av rusmidler har store sosiale og samfunnsmessige kostnader.

Over 80 % av den voksne befolkningen oppgir å ha drukket alkohol siste år. Selv om bruken gjerne assosieres med velbehag, og majoriteten av befolkningen har et uproblematisk forbruk av alkohol, forårsaker alkoholbruk betydelige problemer. Når det i en befolkning brukes mer alkohol, øker også risikobruk. Risikobruk er ikke et entydig begrep, men som en tommelfingerregel kan vi si at en enhet alkohol om dagen er for mye i snitt, og fem enheter er for mange ved en drikkeanledning. Forskning viser at ved hyppig bruk øker risikoen for å utvikle en rekke sykdommer.

Forekomsten av vold og skader har ofte sammenheng med høy beruselse. Det er blant annet vist at antall voldstiltfeller varierer avhengig av skjenketidsslutt i helgene. Det er også dokumentert en klar sammenheng mellom beruselse og vold i hjemmet. I langt over halvparten av anmeldte voldstiltfeller i Norge er offer og/eller utøver alkoholpåvirket.

Folkehelseinstituttet oppdaterer regelmessig status for landet, og «rusbrukslidelser i Norge»; <https://www.fhi.no/he/folkehelse rapporten/psykisk-helse/rusmiddellidelser/?term=>

Folkehelseloven pålegger kommunen å ha oversikt over faktorer som påvirker folkehelsen, deriblant rusproblemer. Kommunene har tall fra Ungdata og BrukerPlan, som når undersøkelsene gjøres regelmessig, gir gode indikasjoner på tilstanden og forandringer som skjer.

Lokal kunnskap er avgjørende for å treffe gode beslutninger. I denne sammenhengen er det viktig å se alkoholpolitikken fra barnets side. Barn føler seg ubekvemme og utrygge når voksne er beruset. Det gjelder både pårørende og nærstående, men også i forhold til fremmede. Mange barn opplever ubehag eller krenkelser de skal være foruten. Også ungdom uttaler seg gjennomgående negativt til å skulle konfronteres med berusede voksne. Å gi beskyttelse til barn er sentralt i det forebyggende arbeidet. Vi må spørre oss hvor mye alkohol barnet tåler, og sørge for at barnets interesser ivaretas.

LOVGRUNNLAG

Alkoholoven; <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-02-27?q=alkoholloen>

Lovens formål:

Regulering av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som

alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Folkehelseloven; <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29?q=folkehelseloven>

Formålet er å bidra til en samfunnsutvikling som:

- Fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller
- Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester;

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30?q=lov%20om%20kommunale%20helse-%20og>

Kommunens overordnede ansvar for helse- og omsorgstjenester. Kommune skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester.

Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsordningen;

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-12-18-131?q=lov%20om%20sosiale%20tjenester>

Lovens formål:

- Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får muligheter til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.
- Loven skal bidra til at utsatte barn og ingen og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.
- Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.

UTVIKLINGEN AV ALKOHOL- OG NARKOTIKAFORBRUKET I NORGE

ALKOHOL

Statistikk, fakta, artikler og nyheter om alkohol; <https://www.fhi.no/le/alkohol/>

RUSMIDLER, DOPING OG AVHENGIGHET

Informasjon og nyheter om avhengighet, rus og samfunn, samt rus og psykisk helse.

Statistikk om bruk av rusmidler i Norge; <https://www.fhi.no/le/rusmidler-og-avhengighet/>

UTVIKLING AV ALKOHOLFORBRUK I ØYER KOMMUNE

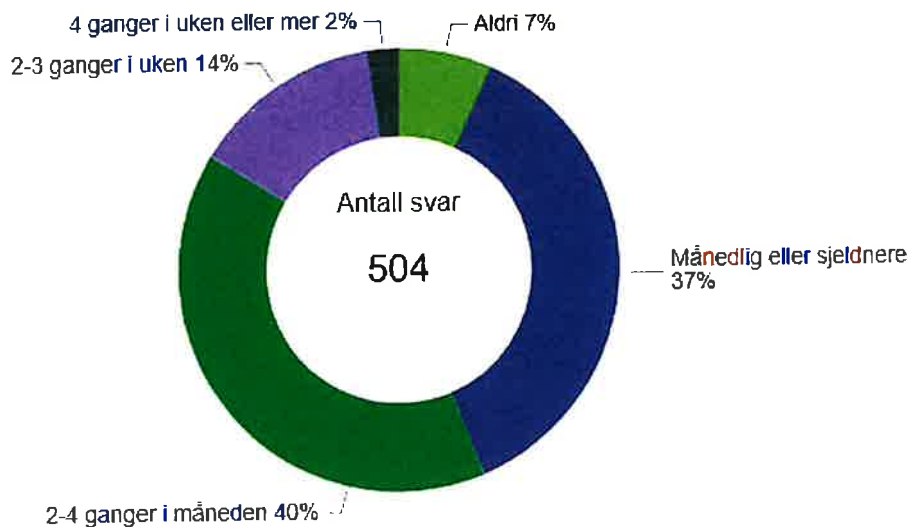
ALKOHOL

Folkehelseoversikten i Øyer kommune viser at 96% av den voksne befolkningen i kommunen svarer at de har smakt alkohol. Av disse er det 14% som drikker to eller flere ganger i uka. Dette er likt med Innlandet generelt.

Innlandsstatistikk¹ viser følgende alkoholforbruk i løpet av de siste 12 måneder (2023) i Øyer kommune:

¹ <https://www.innlandsstatistikk.no/helse-og-livskvalitet/folkehelseundersokelsen-2023/>

Øyer

Innlandsstatistikk viser følgende alkoholforbruk i løpet av de siste 12 måneder (2023) i Innlandet:

Innlandet

Svaralternativ	Prosent	Antall
Aldri	8%	1925
Månedlig eller sjeldnere	35%	8385
2-4 ganger i måneden	37%	9065
2-3 ganger i uken	17%	4026
4 ganger i uken eller mer	3%	777
Totalt	100%	24178

Antall salgs- og skjenkesteder i Øyer kommune

For skjenkebevillinger ble det omsatt, i liter:

Årstell	Antall skjenkesteder	Alkoholholdig drikke gruppe 1 (øl/rusbrus)	Alkoholholdig drikke gruppe 2 (vin)	Alkoholholdig drikke gruppe 3 (brennevin)
2020	17	55163	19421	1824
2021	26	43851	14118	991
2022	27	94725	28443	3009

For salgsbevillinger ble det omsatt, i liter:

Årstall	Antall salgssteder	Alkoholholdig drikke gruppe 1 (øl/rusbrus)
2020	6	425210
2021	6	449011
2022	6	393795

Antall skjenkebevillinger til enkeltanledninger og/eller ambulerende:

Årstall	Antall skjenkesteder
2020	3
2021	8
2022	4

Per 31.12.2023 har Øyer kommune har 30 faste skjenkebevillinger og 6 faste salgsbevillinger.

I 2023 ble det innvilget 18 skjenkebevillinger til enkeltanledninger og/eller ambulerende.

KOMMUNALE MÅL OG STRATEGIER

Arbeid for å redusere bruk av rusmidler for å begrense følgeskader

- Redusere tilgjengelighet på alkohol
- Redusere tilgjengelighet på illegale rusmidler
- Samarbeide med politi om avdekking av illegale rusmidler
- Benytte alkoholpolitiske retningslinjer som regulerende virkemidler

FOREBYGGE FOR AT FÆRRE UNGDOMMER OG VOKSNE UTVILKER RUSAVHENGIGHET

- Utsette debutalder for bruk av alkohol blant unge.
- Ha kultur- og fritidsaktiviteter for barn og unge
- Bidra med tilskudd til frivillige lag og foreninger
- Bruke SLT og Politirådet som et samordnet organ for tidlig intervensjon.
- Delta i Ungdataundersøkelsen for å kartlegge utviklingen av rusmiddelbruk blant unge.
- Benytte BrukerPlan for å ha en viss oversikt over voksnes rusmisbruk.

**Retningslinjer for
tildeling/utøvelse av salgs- og
skjenkebevilling
2024 - 2028**

INNLEDNING

Alkoholloven og alkoholforskriften regulerer kommunens anledning til å tildele bevilling til salg og skjenking av alkohol.

I henhold til alkoholloven § 1-7d skal kommunen utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Planen rulleres hvert fjerde år, og skal være vedtatt av kommunestyret i forkant av arbeidet med å fornye salgs- og skjenkebevillinger i kommunen.

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholloven) og forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften) regulerer salg og skjenking av alkohol.

Alkoholloven § 1-1 Lovens formål

«Regulering av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.»

Alkoholloven § 1-7a Kommunens skjønnsutøvelse ved behandling av søknad om bevilling for salg eller skjenking m.v.

«Ved vurderingen av om bevilling skal gis, kan kommunen blant annet legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Det kan også legges vekt på om bevillingssøker og personer som nevnt i § 1-7b første ledd er egnet til å ha bevilling.»

Kommunen kan beslutte at det ikke skal gis mer enn et bestemt antall bevillinger til salg eller skjenking.»

Retningslinjer for salg- og skjenking inngår i kommunens rusmiddelpolitiske plan.

Formål

Øyer kommunes alkoholpolitikk skal bidra til:

- Å forebygge de alvorlige skadevirkningen som alkohol kan påføre individ og samfunn, både helsemessige, sosiale og økonomiske.
- At serverings- og skjenkestedene i Øyer kommune har en trygg og seriøs drift.
- At kommunens salgs- og skjenkepolitikk skal være tydelig og utøvelsen skal bygges på god dialog mellom kommunen, bevillingshavere og kontrollører.
- Å ta hensyn til barn og unge under 18 år.

Folkehelseperspektivet:

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel og forebygger sykdom, skade og lidelse. Dette innebærer bl.a.:

- Hindre overskjenking
- Hindre skjenking til mindreårige
- Arrangementer som er rettet mot barn og unge skal være alkoholfrie soner.
- Minske uro, støy og vold i kommunen på kvelds- og nattestid

Næringspolitisk perspektiv:

Det er et felles ansvar for bevillingsmyndighet, bevillingshavere og andre aktuelle aktører å opprettholde et trygt uteliv og at alkoholomsetningen finner sted i samsvar med gjeldende lovverk, lokale forskrifter samt kommunale vedtak. Skjenking og salg av alkoholholdig drikke er alene eller sammen f.eks lokalt produsert /tilvirket mat en næringsvei kommunen ønsker å legge til rette for gjennom sin alkoholpolitikk. De alkoholpolitiske retningslinjene skal forplikte både kommunen og bransjen. Dette innebærer bl.a.:

- Sikre forutsigbarhet for bransjen
- Sikre likebehandling og rettferdige konkurranseforhold
- Hindre økonomisk kriminalitet

Retningslinjer for tildeling/utøvelse av salgs- og skjenkebevilling

1. Definisjoner:

Alkoholholdig drikk er en fellesbetegnelse på drikker som inneholder mer enn 2,4 volumprosent alkohol. Drikk som inneholder fra og med 0,7 til og med 2,5 volumprosent alkohol defineres som alkoholsvak drikk.

Alkoholholdig drikk gruppe 1: Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol.

Alkoholholdig drikk gruppe 2: Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol.

Alkoholholdig drikk gruppe 3: Drikk som inneholder mellom 22 og 60 volumprosent alkohol.

Salg, jf. alkoholloven § 1-4: Med salg forstås overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet.

Skjenking, jf. alkoholloven § 1-4: Med skjenking forstås salg for drikking på stedet. Som skjenking regnes det også når bevillingshaver vet om at det drikkes i deler av hans hus som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besittelse, eller på husets nærmeste tilliggelser.

En enkelt anledning, jf. alkoholloven § 1-6: Enkeltarrangementer må være knyttet til en bestemt begivenhet, som konserter, festivaler, utstillingsåpninger/butikkåpninger og kulturarrangementer. Det kreves særskilt bevilling for hvert enkelt arrangement.

Hva som er en enkelt anledning, må avgjøres i hvert enkelt tilfelle. Det sentrale vil være om arrangementet fremstår som et klart avgrenset arrangement, og som er åpent for allmennheten eller en ubestemt krets av personer. Momenter i en slik vurdering vil være tema, tidsramme mv. Det må klart framgå når begivenheten begynner og når den opphører.

Ambulerende skjenkebevilling, jf. alkoholloven § 4-5: Ambulerende skjenkebevilling kan gis for arrangementer på steder som godkjennes for en enkelt anledning og for skjenking til deltakere i sluttet selskap.

Sluttet selskap, jf. alkoholloven § 4-5: Med «sluttet selskap» menes at det allerede, og før skjenkingen begynner, er dannet en sluttet krets av personer som samles for et bestemt formål i et bestemt lokale på skjenkestedet, f.eks. til bryllup, konfirmasjon, jubileum og liknende. Kretsen av personer må ikke være åpen for utenforstående.

Deltakerne må ha en tilknytning til den eller de som inviterer til selskapet. Det er ikke tilstrekkelig at man før skjenkingen begynner skriver seg på en liste eller kjøper billetter, eller at antall gjester er begrenset. Vanlige medlemsmøter i en forening vil ikke oppfylle lovens krav til sluttet selskap.

2. Begrensning med hensyn til antall bevillinger

Det fastsettes ikke begrensninger med hensyn til antall salgs- eller skjenkebevillinger i Øyer kommune.

Innenfor de rammer som følger av alkoholloven kan det stilles relevante vilkår ved tildeling av en salgs- eller skjenkebevilling, jf. alkoholloven §§ 3 – 2 og 4 – 3.

3. Serveringsbevilling

Det er en forutsetning for å innvilge skjenkebevilling at serveringsstedet har serveringsbevilling.

Åpningstid for serveringssteder er fra kl. 06.00 til 02.00. For serveringssteder med skjenkebevilling reguleres åpningstiden jf. alkoholpolitisk handlingsplan og gjeldende bevillingsvedtak for det enkelte skjenkested.

4. Salgstider

Salgstider for alkoholholdig drikk gr.1, vurderes for hvert enkelt salgssted innenfor følgende rammer:

- Hverdager mellom kl. 08.00 og 20.00
- Dager før søn- og helligdager, med unntak av dagen før Kristi Himmelfartsdag, mellom kl. 08.00 -18.00.
- Salg av alkoholholdig drikk er ikke tillatt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

5. Skjenketider

Skjenketid for ulike alkoholgrupper

Det kan innvilges følgende skjenketider for hvert enkelt skjenkested ut fra en helhetsvurdering av driftskonseptet og innkomne uttalelser:

- Alkoholholdig drikk gr. 1 - mellom kl. 08.00 - 03.00
- Alkoholholdig drikk gr. 2 - mellom kl. 08.00 - 03.00
- Alkoholholdig drikk gr. 3 - mellom kl. 13.00 - 02.00

Skjenketid for utendørservering.

Skjenketid for utendørservering følger i utgangspunktet skjenketiden inne, men vurderes for hvert enkelt skjenkested ut fra beliggenhet og innkomne uttalelser, bl.a. fra politiet.

Skjenketid for overnattingssteder

Ved overnattingssteder kan det skjenkes alkoholholdig drikk gr. 1 og 2 til overnattingsgjester. Dette kan skje utenfor overnattingsstedets definerte skjenkearealer, for

eksempel på rommene eller i resepsjonen. Det må påses at alkoholholdig drikk ikke nytes av personer som ikke fyller alderskravene.

Generelle vilkår

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

6. Beliggenhet

Det skal tas hensyn til salgsstedets/skjenkestedets beliggenhet/areal:

- Nærhet til barnehager, skoler, ungdomsklubber o.l.
- Trafikale hensyn
- Idrettsanlegg

7. Virksomheter unntatt fra skjenkebevilling

Det innvilges ikke skjenkebevilling til gatekjøkken, kiosker eller bensinstasjoner. Det gis heller ikke skjenkebevilling til steder som har konsepter av typen stripping, erotisk dans og toppløsservering.

8. Myndighet

Beslutningsmyndigheten er detaljert regulert i delegeringsreglementet. Hovedpunktene framkommer nedenfor.

Kommunestyret behandler

- Alkoholpolitisk plan
- Retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger
- Salgs- og skjenkegebyrer

Formannskapet behandler:

- Prinsipielle saker om tildeling eller fornying av salgs- og skjenkebevillinger
- Videreføre bevillinger uten ny behandling, jfr. alkoholoven § 1-6, 3. ledd.

Kommunedirektøren behandler:

Kommunedirektøren er delegert all myndighet som kan delegeres etter alkoholoven med forskrifter, som ikke skal behandles av kommunestyret eller formannskapet, i henhold til vedtatt delegeringsreglement i KST-sak 67/18 i møte 30.08.2018.

- Tildeling eller fornying av salgs- og skjenkebevillinger, herunder tildeling for en bestemt del av året, jfr. alkoholoven § 1-6
- Søknader om utvidet skjenketid og utvidet skjenkelokale for en enkeltanledning (maks. 7 dager)
- Tildeling av ambulerende bevilling ihht. alkoholoven § 4-5.

- Salgs- og skjenkebevilling for en enkeltanledning etter alkohollovens § 1-6 for en periode på inntil 7 dager og som ikke er av prinsipiell betydning
- Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger
- Utvidelse av skjenkeareal for en enkelt anledning, jfr. alkoholloven § 4-2, 4.ledd
- Skriftlig advarsel ved første gangs overtredelse av retningslinjer for salgs- og skjenkebevilling
- Godkjenne skifte av styrer og stedfortreder
- Inngå avtale med kontrollør for kontroll av bevillinger

9. Detaljerte retningslinjer for tildeling/utøvelse av salgs- og skjenkebevilling

Fast salgsbevilling

Krav til informasjon

Salgsstedene skal ha god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt og salgstider, samt en plassering der alkoholfri og alkoholholdig drikk ikke kan forveksles.

Dagligvareforretninger

Dagligvareforretninger kan innvilges salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1.

Bryggerier og mikrobryggerier

Bryggerier og mikrobryggerier kan innvilges salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 fra egen produksjon.

Bryggerier og mikrobryggerier må ha tilvirkningsbevilling for å innvilges salgsbevilling, jfr. alkoholloven § 6-1.

Salgsbevilling og skjenkebevilling kan ikke utøves i samme lokale. Dette innebærer at salgssteder skal være fysisk adskilt fra skjenkesteder. Det kan gis dispensasjon jf. endringer i alkoholloven for virksomheter som f.eks. har begrenset åpningstid / få ansatte.

Nettsalg

Salgssteder kan etter en skjønnsmessig vurdering innvilges utvidet salgsbevilling for nettsalg/hjemlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 for salgssteder som er lokalisert i Øyer kommune, jfr. KST-sak 105/18, møte 29.11.2018.

I slike tilfeller forutsettes det at det etableres tydelige og skriftlige rutiner som sikrer overholdelse av alkohollovens bestemmelser.

Salgsbevilling for vinmonopolet

Vinmonopolutsalg kan innvilges salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 2 og 3. Salgsbevilling for vinmonopolet opphører ikke og videreføres hver periode uten at det må søkes om ny bevilling.

For AS Vinmonopolet gjelder spesielle regler jfr. alkoholloven §§ 1-7b, 1-7c, 1-9, samt kapittel 3 og 7.

Generelle vilkår for innvilgelse

- Dagligvareforretninger med assortert vareutvalg (1000 vareartikler) kan gis bevilling til salg av alkoholholdig drikk gr.1
- Vinmonopolutsalg kan gis bevilling til salg av alkoholholdig drikk gr. 1, 2 og 3.

Salgsstedene skal ha god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt og salgstider, samt en plassering der alkoholfri og alkoholholdig drikk ikke kan forveksles.

Internkontroll

Internkontrollsystem tilpasset salgsstedet skal etableres og brukes for å sikre overholdelse av alkohollovens bestemmelser, samt en forsvarlig utøvelse av bevillingen. Bevillingsmyndigheten skal kontrollere at det enkelte salgssted har et tilfredsstillende internkontrollsystem.

Før søknad behandles skal det foreligge dokumentasjon på internkontroll i henhold til alkoholloven, denne skal blant annet inneholde:

- Oversikt over hvem som har funksjon som styrer og stedfortreder
- Oversikt over aktuelle bestemmelser i alkoholloven med forskrifter
- Risikokartlegging tilpasset virksomheten med beskrivelse av forebyggende tiltak
- Rutiner for opplæring av ansatte
- Rutiner for avvikshåndtering
- Kopi av dokumentasjon på bestått kunnskapsprøve i alkohollovloven for styrer og stedfortreder

Etter oppstart av drift:

- Kopi av bevillingsvedtak
- Dokumentasjon på opplæring av styrer, stedfortreder og øvrige ansatte ihht. alkohollovens bestemmelser
- Dokumentasjon på eventuelle avvik, retting og forebyggende tiltak.

10.Fast skjenkebevilling

Generelle vilkår for innvilgelse.

Det kan innvilges skjenkebevilling for alkoholholdig drikk for gr. 1, for gr. 1 og 2 eller alternativt for alle alkoholgrupper.

Skjenkebevilling kan innvilges for hvert enkelt skjenkested ut i fra en helhetsvurdering av driftskonseptet, jfr. kommunens adgang til skjønnsutøvelse ihht. alkoholloven § 1-7a. Det kan bl.a. legges vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet,

målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig.

Driftskonsept

Steder med følgende driftskonsept kan innvilges fast skjenkebevilling

- Hoteller, moteller, pensjonat, gardsturisme, spiserestauranter og selskapslokaler: Alminnelig skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gr. 1, 2 og 3
- Kafeer, kafeteriaer, kroer, pizzeriaer: Alminnelig skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gr. 1 og 2. Til sluttede selskap: Alkoholholdig drikk gr. 3.
- Pub og diskotek: Alminnelig skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gr. 1 og 2.
- Utendørs skjenking av alkohol kan gis i naturlig tilknytning til et fast skjenkested. Utearealet skal være tydelig avgrenset. Det kan gis alminnelig skjenkebevilling utendørs for alkoholholdig drikk gr. 1, 2 og 3.

Andre forhold som skal hensyntas ved vurdering av om bevilling skal gis

- Det gis ikke skjenkebevilling til steder som vanligvis har ungdomsarrangement
- Det skal tas ordensmessige og trafikale hensyn ved tildeling
- Det skal legges vekt på forhold som kan vanskeliggjøre effektiv kontroll, både for bevillingshaver og bevillingsmyndigheten, herunder skjenkestedets størrelse, utforming og innredning.

Internkontroll

Internkontrollsystem tilpasset skjenkestedets driftskonsept skal etableres og brukes for å sikre overholdelse av alkoholovens bestemmelser, samt en forsvarlig utøvelse av bevillingen. Bevillingsmyndigheten skal kontrollere at det enkelte skjenkested har et tilfredsstillende internkontrollsystem.

Før søknad om bevilling behandles, skal det foreligge internkontroll iht. Alkoholoven med forskrift som bl.a. skal inneholde:

- Oversikt over hvem som har funksjon som styrer og stedfortreder
- Oversikt over aktuelle bestemmelser i alkoholoven med forskrifter
- Risikokartlegging tilpasset virksomheten med beskrivelse av forebyggende tiltak
- Rutiner for opplæring av ansatte
- Rutiner for innkjøp, lagring og skjenking av alkoholholdig drikk
- Rutiner for avvikshåndtering
- Kopi av dokumentasjon på bestått kunnskapsprøve i alkohollovloven for styrer og stedfortreder

Etter oppstart av drift skal det foreligge:

- Kopi av bevillingsvedtak

- Dokumentasjon på opplæring av styrer, stedfortreder og øvrige ansatte ihht. alkohollovens bestemmelser
- Dokumentasjon på eventuelle avvik, retting og forebyggende tiltak.

11. Ambulerende skjenkebevilling

Ambulerende skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 kan innvilges til sluttede selskaper ved leilighetsvis bruk på steder som ikke har fast skjenkebevilling eller som kun har bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2, jfr. alkoholloven § 4-5.

Skjenking av alkoholholdig drikk skal kunne knyttes direkte opp til på forhånd definert begivenhet.

Det skal utpekes styrer for skjenkebevillingen.

Det kan kreves at det utpekes stedfortreder for skjenkebevillingen etter en helhetsvurdering av arrangementets art, beliggenhet, uttalelser, målgruppe, samt på forhånd fastsatt program.

Det er ikke krav om at styrer og stedfortreder skal ha bestått kunnskapsprøve i alkoholloven.

Søknadsfrist: Søknad skal leveres senest 14 dager før arrangementet skal gjennomføres.

12. Bevilling for en enkelt anledning

Skjenkebevilling for en enkelt anledning:

Det kan innvilges skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 for enkeltarrangementer som ikke omfattes av en fast bevilling og som strekker seg over perioder på inntil 7 dager. Arrangementer i lokaler der det normalt ikke er lov å skjenke, for eksempel på festivaler og ved tilstelninger på grendehus, samfunnshus og lignende.

Ved større arrangementer skal uttalelser innhentes fra politi og brannvesen.

Det skal utpekes styrer og stedfortreder for bevillingen. Det kan gis dispensasjon fra krav om stedfortreder etter en helhetsvurdering av arrangementets art, beliggenhet, uttalelser og målgruppe, samt på forhånd fastsatt program.

Det er ikke krav om at styrer og stedfortreder skal ha bestått kunnskapsprøve i alkoholloven.

Søknadsfrist: Søknad skal leveres senest 14 dager før arrangementet skal gjennomføres.

Salgsbevilling for en enkelt anledning:

Det kan innvilges salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 for enkeltarrangement som ikke omfattes av en fast bevilling og som strekker seg over perioder på inntil 7 dager etter en helhetsvurdering av arrangementets art, beliggenhet, uttalelser, målgruppe, samt på forhånd fastsatt program.

Ved større arrangementer skal uttalelser innhentes fra politi og brannvesen.

Det skal utpekes styrer og stedfortreder for bevillingen. Det kan gis dispensasjon fra krav om stedfortreder etter en helhetsvurdering av arrangementets art, beliggenhet, uttalelser, målgruppe, samt på forhånd fastsatt program.

Det er ikke krav om at styrer og stedfortreder skal ha bestått kunnskapsprøve i alkoholloven.

Søknadsfrist: Søknad skal leveres senest 14 dager før arrangementet skal gjennomføres.

13. Bevillingsperioden for Øyer kommune

Bevillingsperioden for salg og skjenking av alkoholholdig drikk gis for perioder inntil fire år, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer, jfr. alkoholloven § 1-6.

Kommunen kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre eller fastsette nærmere retningslinjer om hvilke bevillinger det må søkes fornyelse for. Det er en forutsetning at kommunestyret etter kommunevalget har foretatt en gjennomgang av alkoholpolitikken, herunder vurdert bevillingspolitikken, jfr. Alkoholloven § 1-6, 3. ledd.

Kommunen kan beslutte at faste salgs- og skjenkebevillinger i inneværende periode videreføres for ny periode etter gjennomgang og godkjenning av kommunens alkoholpolitikk året etter at nytt kommunestyre tiltrer, jf. alkoholloven § 1-6 fjerde ledd.

14. Kunnskapsprøve

Før styrer og stedfortreder for salgs- og skjenkebevillinger kan godkjennes av bevillingsmyndigheten, må det foreligge dokumentasjon på bestått kunnskapsprøve i alkoholloven, jfr. Alkoholloven § 1-7 c.

- Kunnskapsprøve for salg og skjenking avholdes etter avtale ved Øyer kommunes Servicetorg.
- Prøver avholdes så snart som mulig og senest innen 2 uker etter at det er mottatt melding om at prøve ønskes avlagt.
- Fremmedspråklige kan få forlenget prøvetiden med 30 minutter og benytte ordbok. Bruk av tolk tillates ikke.
- Fremmedspråklige, samt prøvetakere med dokumenterte lese- og skrivevansker kan etter søknad få anledning til å avlegge muntlig prøve.
- Før prøven avlegges må prøvetakere fremvise legitimasjon og dokumentere at prøvegebyr er innbetalt.
- Øyer kommune v/kommunedirektøren utsteder dokumentasjon ved bestått prøve. Denne sendes prøvetakere pr. post innen to uker etter at prøve er bestått.

- Gebyr for prøvetaking er i henhold til enhver tids gjeldende satser per avlagt prøve.

15. Gebyrfastsettelse

Gebyr for salg og skjenking

Gebyr for salg og skjenking skal årlig kreves inn jf. alkoholoven kapittel 7 og alkoholforskriftens kapittel 6.

Bevillingsgebyret beregnes i forhold til omsatt mengde alkoholholdig drikk for de ulike alkoholgruppene.

Gebyret blir fastsatt av departementet.

Innehavere av faste salgs- og skjenkebevillinger skal på oppfordring sende inn attesterte oppgaver over omsatt mengde alkoholholdig drikk for foregående år samt forventet omsetning for inneværende år. Manglende innsending av omsetningsoppgaver eller betaling av gebyr medfører inndragning av bevillingen inntil omsetningsoppgaver er mottatt eller gebyret er innbetalt.

Virksomheter med skjenkebevilling som har sesongbetont drift kan innvilges redusert gebyr etter søknad.

Bevillingsmyndigheten fastsetter hvert år det endelige gebyret.

Gebyr for enkeltanledninger og ambulerende bevilling

For ambulerende bevilling gjelder maksimumsgebyr som til enhver tid er fastsatt i alkoholoven § 7-1 og alkoholforskriften § 6-2.

Gebyr for en enkelt anledning jf. alkoholoven § 1-6 fastsettes av bevillingsmyndigheten.

Bevillingsmyndigheten fastsetter hvert år det endelige gebyret.

Enkeltanledninger for store arrangementer over flere dager, som festivaler, skal sende inn omsetningsoppgave etter endt arrangement.

16. Kommunens ansvar og myndighet

Kommunens veiledningsplikt

Kommunen skal gi nødvendig råd og veiledning til bevillingshaver, styrer og stedfortreder, slik at omsetningen av alkoholholdig drikk kan skje i samsvar med regelverket og på en slik måte at alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas.

Kommunen har en generell veiledningsplikt ihht. Forvaltningsloven.

Øyer kommune er opptatt av at det skal legges vekt på dialog og samarbeid mellom kommunen og bevillingshavere om felles utfordringer.

Kommunens kontrollmyndighet

Kommunen har ansvar for kontroll med utøvelse av kommunal skjenkebevilging, salg av alkoholholdig drikk gr. 1 og statlig bevilging etter alkoholloven 5-3, 1.ledd.

Kommunen som bevillingsmyndighet kan bl.a. kreve tilgang til salgs- eller skjenkestedets lokaler og regnskaper og kan kontrollere at driftskonseptet ikke endres i bevillingsperioden. Kommunens kontrollansvar framgår av alkoholloven § 1-9 og forskrift til alkoholloven.

Salgs- og skjenkekontroll

Kontroll av salg- og skjenkesteder skal utføres av kontrollør etter avtale med Øyer kommune. Øyer kommune har engasjert profesjonell leverandør av kontrolltjenester til å utføre ordinær salgs- og skjenkekontroll. Det skal føres kontroll med salg og skjenking av alkoholholdig drikk jfr. alkoholloven § 1-9.

Innenfor rammen av alkoholovens forskrift, kan kommunen fastsetter nærmere retningslinjer for utøvelse av salgs- og skjenkekontroll. Det er utarbeidet instruks for utøvelse av kontroller gjeldende for Øyer kommune.

Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketider, aldersgrensebestemmelsene og at det ikke selges eller skjenkes til personer som åpenbart er påvirket av rusmidler. Kommunen skal sikre at kontrollen til enhver tid er rettet mot de forhold som synes hensiktsmessige etter en vurdering av de lokale forhold, jfr. alkoholforskriften § 9 -4.

Ved skjenkekontroll skal kontrollørene forespørre ansvarshavende om hvem som er styrer og stedfortreder. På anmodning fra kontrollør har styrer og stedfortreder plikt til å legitimere seg.

Salgs- og skjenkekontroll kan skje åpent eller anonymt. Etter utført kontroll skal kontrolløren alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk av stedet, jfr. alkoholforskriften § 9-5. Det skal avgis skriftlig rapport etter hver kontroll, denne oversendes oppdragsgiver Øyer kommune, med kopi til bevillingshaver. Salgs- og skjenkesteder skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier det. Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig. Det skal totalt utføres minst tre ganger så mange kontroller som kommunen har salgs- og skjenkesteder.

17. Overtredelser av alkoholloven

Bevilging skal utøves slik at alkoholloven med forskrift og annen lovgivning som har sammenheng med alkoholovens formål til enhver tid er oppfylt.

Alkoholforskriften kap. 10 inneholder detaljerte regler for prikkbelastning og inndragning.

Dersom det avdekkes at innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke oppfyller sine plikter etter alkoholloven, bestemmelser i lov eller medhold av lov som har sammenheng med alkohollovens formål, eller plikter som følger av bevillingsvedtaket, kan bevillingshaver tildeles et bestemt antall prikker, jfr. alkoholforskriften § 10 -1.

Bestemmelsene om prikktildeling og inndragning i alkoholforskriften § 10-2 til § 10-6 gjelder der kontroll gjennomført i henhold til forskriftens kapittel 9 eller rapport fra andre myndigheter, avdekker at innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke har oppfylt sine plikter jf. alkoholloven, bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven, bestemmelser i lov eller i medhold av lov som har sammenheng med alkohollovens formål, eller plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket.

Alkoholforskriften § 10-3 beskriver hvilke overtredelser som fører til antall prikker.

Likeartede brudd som avdekkes ved samme kontroll skal anses som ett enkelt brudd jf. alkoholforskriften § 10-2.

Ved overtredelser som alene eller sammen med tidligere overtredelser medfører prikktildeling på til sammen 12 prikker i løpet av en periode på to år, skal kommunestyret inndra bevillingen for et tidsrom på én uke.

18. Ansvarlig alkoholhåndtering

Modellen «Ansvarlig vertskap» bør inngå i kommunes satsing på rusforebyggende arbeid for å hindre overskjenking, skjenking til mindreårige og for å redusere risiko for utelivsrelatert vold. Øyer kommune bør etablere et samarbeid med næringen/bevillingshavere for gjennomføring av programmet ved alle skjenkesteder.

Øyer kommune vil oppfordre til at e-læringskurset «Ansvarlig vertskap» i regi av KORUS øst (Kompetansesenter for rusfeltet i region øst) gjennomføres for styrer og stedfortreder der hvor hoveddelen av driftskonseptet er skjenking.

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/alkohol/ansvarlig-alkoholhandtering>

19. Evaluering og rullering av planen

Alkoholpolitisk handlingsplan skal evalueres i forbindelse med fornyelse av salgs- og skjenkebevillinger i hver valgperiode, dvs. hvert 4. år, jf. alkoholloven § 1-6.